

3

Amaçlarımız

Bu üniteyi tamamladıktan sonra;

- Dönen varlıkların kapsamını açıklayabilecek,
- Hazır değerler grup hesaplarının işleyişini sıralayabilecek,
- Menkul kıymetler grup hesapları işleyişini açıklayabilecek,
- Ticari ve diğer alacaklar grup hesapları işleyişini ifade edebilecek,
- Ticari mal hareketlerinin muhasebeleştirilmesini kavrayabilecek,

bilgi ve becerilere sahip olabilirsiniz.

Anahtar Kavramlar

 Dönen varlıklar	 Hisse senedi
 Hazır değerler	 Tahvil
 Menkul kıymetler	 Devamlı envanter yöntemi
 Ticari alacaklar	 Aralıklı envanter yöntemi
 Ticari Mallar	 Satılan ticari mal maliyeti

İçindekiler

- ❖ Giriş
- ❖ Dönen Varlıklar
- ❖ Hazır Değerler
- ❖ Menkul Kıymetler
- ❖ Ticari Alacaklar
- ❖ Diğer Alacaklar
- ❖ Stoklar
- ❖ Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları
- ❖ Diğer Dönen Varlıklar

Dönen Varlıklar

GİRİŞ

Dönen varlıklar, bilanço günü itibariyle kasa ve bankada bulunan nakit varlıklar ile, normal şartlarda en fazla bir yıl (gelecek hesap dönemi) içinde paraya dönüştürülmesi veya işletmede tüketilmesi öngörülen varlıkları kapsar.

Bu ana grup, aşağıdaki alt hesap gruplarından oluşur.

10 HAZIR DEĞERLER

11 MENKUL KIYMETLER

12 TİCARİ ALACAKLAR

13 DİĞER ALACAKLAR

15 STOKLAR

17 YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ

18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

Dönen varlıklar incelenirken, ülkemizde uygulanan Tek Düzen Hesap Planı'na (TDHP) bağlı kalınacak, ancak, işletmede dönem sonu işlemi olarak ele alınanlarla, ticaret işletmelerinde genel olarak kullanılmayan hesaplar, hesap planı açıklama çerçevesinde tutulacak, işleyişleri örneklenmeyecektir.

Aşağıda, *Dönen Varlıklar* içinde yer alan hesap grupları ve kapsadıkları hesaplar incelenecektir.

HAZIR DEĞERLER

Bu grup; kasa veya bankada bulunan nakit mevcutlarını ve istenildiğinde, değer kaybına uğramadan paraya çevrilebilecek (menkul kıymetler hariç) varlıkları kapsar.

Hazır Değerler grubunda aşağıdaki hesaplar yer alır.

100 KASA

101 ALINAN ÇEKLER

102 BANKALAR

103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ(-)

108 DİĞER HAZIR DEĞERLER

Hazır Değerler grubunda yer alan hesaplar aşağıda açıklanacaktır.

100 Kasa

Kasa hesabında işletmenin nakit hareketleri izlenir. Bu hesapta, hem Türk Lirası hareketleri, hem de yabancı paraların Türk Lirası karşılığı izlenir.

Bu hesap, ihtiyaca göre (merkez, şube gibi veya para cinsine göre) yardımcı hesaplara ayrılabilir.

İşletmede farklı yabancı para hareketi olması durumunda, farklı para değerlerini izleyebilmek bakımından, kasa hesabının para cinsleri bakımından yardımcı hesaplara ayrılması gerekir. Para cinsleri itibarıyla hesap, aşağıdaki gibi yardımcı hesaplara ayrılabilir.

100 KASA

100.01 Türk Lirası Kasası

100.02 Yabancı Para Kasası

Ulusal ve yabancı para cinsinden yapılan her türlü tahsilatlar bu hesaba borç; ödemeler ise alacak kaydedilir.

Yabancı paraların hesaba girişi ve çıkışı maliyetle kaydedilir. Yabancı paraların, maliyetinden daha yüksek bir fiyatla satılmasından doğan kâr tutarı "646 Kambiyo Kârları" hesabının alacağına; maliyetinin altında bir fiyatla satılmasından doğan zarar tutarı "656 Kambiyo Zararları" hesabının borcuna kaydedilir.

Örnek:

1. ₺5.000 ticari mal peşin olarak satılmıştır.
2. ₺4.000 ticari mal yabancı para karşılığı satılmıştır.
3. Maliyeti 2.000 lira olan yabancı paralar, ₺2.100 satılmıştır.
4. Maliyeti 1.200 lira olan yabancı paralar, ₺1.150 satılmıştır.

Yevmiye Kayıtları:

1 _____ / _____ 100 KASA HS. 100.01 Türk Lirası Kasası 5.000 600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS.	5.000		
2 _____ / _____ 100 KASA HS. 100.02 Yabancı Para Kasası 4.000 600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS.	4.000		
3 _____ / _____ 100 KASA HS. 100.01 Türk Lirası Kasası 2.100 100 KASA HS. 100.02 Y. Para Kasası 2.000 646 KAMBIYO KARLARI HS.	2.100		
Yabancı para satışı		2.000	
4 _____ / _____ 100 KASA HS. 100.01 Türk Lirası Kasası 1.150 656 KAMBIYO ZARARLARI HS. 100 KASA HS. 100.02 Y. Para Kasası 1.200 Yabancı para satışı	1.150		
_____ / _____	50		
		1.200	

Yabancı para satışında, yabancı para kasasından çıkışın maliyet değeriyle olacağını unutmayınız.

101 Alınan Çekler

Çek, bankaya gönderilen ve belli bir paranın, belirtilen kişi ya da çek hamiline ödenmesi emrini belirten bir kıymetli evraktır.

Çek, görüldüğünde ödenmesi gereken bir kambiyo senedidir (TTK md. 692). Ancak, ülkemizde vadeli çek düzenlenmesi (keşidesi) ticari güvene bağlı olarak yaygın biçimde kullanılmaktadır.

Hesap, aşağıda görüldüğü gibi alınan çeklerin bulunduğu durumu izleyecek şekilde yardımcı hesaplara ayrılır.

101 ALINAN ÇEKLER

101.01 Portföydeki Çekler

101.02 Tahsildeki Çekler

101.03 Teminattaki Çekler

101.04 Karşılıksız Çekler

Alınan çekler nominal (üzerinde yazılı) değerleri ile bu hesabın borcuna; tahsil edilenler veya çeşitli nedenlerle elden çıkanlar ise aynı değerle alacağına kaydedilir

Örnek:

1. ₺10.000 ticari mal satılarak, karşılığında çek alınmıştır.
2. ₺3.000 çek ciro edilerek satıcılara olan borç ödenmiştir.
3. Vadesi gelen ₺4.000 çek tahsil edilmiştir.
4. ₺2.000 çek tahsil için bankaya verilmiştir.
5. Tahsile verilen çeklerden ₺1.000 bir çek banka tarafından tahsil edilerek hesaba geçirilmiştir.

Yevmiye Kayıtları

1	_____ / _____			
101 ALINAN ÇEKLER HS.	10.000			
101.01 Portföydeki Çekler				
600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS.		10.000		
Çek alınması				
2	_____ / _____			
320 SATICILAR HS.	3.000			
101 ALINAN ÇEKLER HS.		3.000		
101.01 Portföydeki Çekler				
Çek cirosu				
3	_____ / _____			
100 KASA HS.	4.000			
101 ALINAN ÇEKLER HS.		4.000		
101.01 Portföydeki Çekler				
Çek tahsili				
4	_____ / _____			
101 ALINAN ÇEKLER HS.	2.000			
101.02 Tahsildeki Çekler				
101 ALINAN ÇEKLER HS.		2.000		
101.01 Portföydeki Çekler				
Çekin tahsile verilmesi				
5	_____ / _____			
102 BANKALAR HS.	1.000			
101 ALINAN ÇEKLER HS.		1.000		
101.02 Tahsildeki Çekler				
Çek tahsili				
_____ / _____				

102 Bankalar

İşletmenin belirli bir süre sonunda veya istediğinde çekmek üzere banka ve özel finans kurumlarına yatırdığı ulusal ve yabancı paraların izlendiği hesaptır.

Bankalarda bulunan paraları arttıran işlemler bu hesaba borç, azaltan işlemler ise alacak kaydedilir.

Bankalar hesabının işleyişine örnek vermeden önce yaygın olarak kullanılan bazı bankacılık kavramlarını kısaca açıklamak faydalı olabilir.

Havale: Aynı banka müşterileri arasındaki yapılan para aktarma işlemidir. Örnek: A Bankası B Şubesi müşterisi; A Bankası C Şubesi müşterisi hesabına para aktarıyor ise yapılan işlem havale işlemidir.

Elektronik Fon Transferi (EFT): Ayrı bankalar arasında yapılan para transfer işlemidir. Örnek: A Bankası şubesinden; K Bankası Şubesine yapılan para aktarımı EFT işlemidir.

Virman: Banka müşterisinin (mudisinin) kendi hesapları arasında para aktarma işlemidir.

Bankalar Hesabı İle İlgili Örnek:

1. Bankaya ₺5.000 yatırılmıştır.
2. Bankadan ₺3.000 para çekilmiştir.
3. Banka hesabına ₺3.000 faiz tahakkuk ettiği öğrenilmiştir (stopaj dikkate alınmamıştır).
4. Banka hesabından satıcının banka hesabına ₺2.000 EFT yapılmıştır.

Yevmiye Kayıtları

1	_____ / _____			
102 BANKALAR HS.		5.000		
100 KASA HS.			5.000	
Para yatırılması				
2	_____ / _____			
100 KASA HS.		3.000		
102 BANKALAR HS.			3.000	
Para çekilmesi				
3	_____ / _____			
102 BANKALAR HS.		3.000		
642 FAİZ GELİRLERİ HS.			3.000	
Faiz gelirinin kaydı				
4	_____ / _____			
320 SATICILAR HS.		2.000		
102 BANKALAR HS.			2.000	
Satıcıya bankadan EFT işlemi				
_____ / _____				

103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)

İşletmenin üçüncü kişilere bankalardan çekle veya ödeme emri ile yapacağı ödemelerin izlendiği *aktif düzenleyici* bir hesaptır.

Çek keşide edildiğinde veya ödeme emri düzenlendiğinde bu hesaba alacak; çek veya ödeme emri hamil tarafından bankadan tahsil edildiğinde, borç kaydı yapılır. Hesap daima alacak kalanı verir (veya kapalıdır).

Örnek:

1. ₺3.000'lık bir çek düzenlenerek satıcılara verilmiştir.
2. Daha önce verilen (keşide edilen) ₺2.000'lık bir çekin, banka hesabımızdan çekildiği öğrenilmiştir.

Yevmiye Kayıtları:

320 SATICILAR HS. 103 VERİLEN ÇEKLER ÖDEME EMİRLERİ HS. Çek keşidesi	3.000	3.000
103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ HS. 102 BANKALAR HS. Çek ödemesi	2.000	2.000

108 Diğer Hazır Değerler

İşletmenin kullanmak amacıyla aldığı pullar, tahsil zamanı gelmiş tahvil faiz kuponları ve hisse senedi kâr payı kuponları, banka ve posta havaleleri ve benzerleri bu hesapta izlenir.

MENKUL KIYMETLER

İşletmelerin elinde zaman zaman fazla nakit oluşur. Söz konusu nakit fazlasının süreklilik arz etmesi durumunda bunun uzun vadeli yatırıma dönüştürülmesi; geçici bir fazlalık niteliğinde olması durumunda ise kısa vadeli gelir getirici araçlara yatırılması beklenir. Menkul kıymetler hem uzun (Mali Duran Varlıklar Grubu) ve hem de kısa vadeli amaçlarla yatırım (Menkul Kıymetler Grubu) olanağı sunan yatırım araçlarıdır.

Menkul Kıymetler grubunda aşağıdaki hesaplar yer alır.

110 HİSSE SENETLERİ

111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI

112 KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI

118 DİĞER MENKUL KIYMETLER

119 MENKUL KIYMETLER DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI(-)

Menkul Kıymetler grubunda yer alan hesaplar aşağıda açıklanacaktır.

110 Hisse Senetleri

Hisse senetleri, anonim şirketlerde esas sermayenin belirli bir payını temsil etmek amacıyla çıkarılan kıymetli evraklardır.

Hisse senetlerinin hesaba girişi ve çıkışı alış bedeli ile kaydedilir. Hisse senetlerinin, alış değerinden daha yüksek bir fiyatla satılmasından doğan kâr tutarı 645 *Menkul Kıymet Satış Kârları* hesabının alacağına; alış değerinin altında bir fiyatla satılmasından doğan zarar tutarı ise 655 *Menkul Kıymet Satış Zararları* hesabının borcuna kaydedilir.

Örnek:

1. Nominal değerleri toplamı 10.000 lira olan hisse senetleri 20.000 liraya satın alınmıştır. İşlem banka aracılığı ile gerçekleştirilmiş olup %0,2 komisyon ödenmiştir.
2. Maliyeti ₺8.000 olan hisse senetleri ₺7.500'ya satılmıştır. Senet bedelleri banka hesabına yatmış, %0,2 komisyon uygulanmıştır.

Yevmiye kayıtları

110 HİSSE SENETLERİ HS.	20.000		
653 KOMİSYON GİDERLERİ HS.	40		
102 BANKALAR HS.		20.040	
102 BANKALAR HS.	7.485		
653 KOMİSYON GİDERLERİ HS.	15		
655 MENKUL KIYMET SATIŞ ZARARLARI HS.	500		
110 HİSSE SENETLERİ HS.		8.000	

Hisse senedi satışında, hisse senetlerinin hesaptan çıkışını alış değeriyle yapmayı unutmayınız.

111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları

Kısa vadeli yatırım amacıyla satın alınan, özel sektörün çıkarttığı tahvil, senet ve bonolar bu hesapta izlenir.

Menkul kıymet cinsine göre bölümlene yapılabilir.

112 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları

Kamu kurumları tarafından çıkarılmış tahvil, senet ve bonolardan kısa vadeli amaçlarla satın alınanlar bu hesapta izlenir.

Örnek:

Nominal değerleri toplamı ₺5.000 olan özel kesim tahvili ile, nominal değerleri toplamı ₺15.000 olan devlet tahvilleri nominal değerleriyle satın alınmıştır. Ödeme bankadan yapılmıştır.

Yevmiye kayıtları

111 ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HS.	5.000		
112 KAMU KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HS.	15.000		
102 BANKALAR HS.		20.000	

118 Diğer Menkul Kıymetler

110, 111, 112 nolu hesaplarda izlenen hisse senedi, tahvil, senet ve bonolar dışında kalan menkul kıymetlerin izlendiği hesaptır.

119 Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)

Menkul Kıymetlerin satın alma bedellerine göre borsa veya piyasa değerlerinde önemli ve sürekli bir düşüklük görülür ise, ortaya çıkabilecek zararları karşılamak amacı ile hesaplanan karşılıkların izlendiği aktif düzenleyici bir hesaptır.

TİCARİ ALACAKLAR

İşletmenin normal faaliyet konusunu teşkil eden mal ve hizmet satışı nedeniyle ortaya çıkan ve vadesi bir yılı aşmayan senetli ve senetsiz alacakların izlendiği hesap grubudur.

İşletmenin ana şirket, iştirak veya bağlı ortaklıklarından ortaya çıkacak ticari nitelikteki alacakları bu gruptaki ilgili hesap altında ayrı olarak izlenmelidir.

Ticari Alacaklar grubunda aşağıdaki hesaplar yer alır.

120 ALICILAR

121 ALACAK SENETLERİ

122 ALACAK SENETLERİ REESKONTU (-)

124 KAZANILMAMIŞ FİNANSAL KİRALAMA FAİZ GELİRLERİ (-)

126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR

127 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR

128 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR

129 ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)

Ticari Alacaklar grubunda yer alan hesapların işleyişleri aşağıda açıklanacaktır.

120 Alıcılar

İşletmenin, esas faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından ortaya çıkan, çek veya senede bağlı olmayan alacaklarının izlendiği hesaptır.

Alıcılar hesabı ihtiyaca göre; ülkelere, bölgelere, şehirlere, mal ve hizmet türlerine veya doğrudan cari hesaplara göre bölümlendirilebilir.

Örnek:

- 12.000 liralık ticari mal vadeli olarak satılmıştır.
- Alıcılardan borçlarına karşılık 7.000'lik bir çek alınmıştır.

Yevmiye kayıtları

120 ALICILAR HS. 120.xx Yurtiçi Alıcılar 600 YURTIÇİ SATIŞLAR HS. Vadeli satış	12.000	12.000
101 ALINAN ÇEKLER HS. 101.01 Portföydeki Çekler 120 ALICILAR HS. 120.xx Yurtiçi Alıcılar Çek alınması	7.000	7.000

121 Alacak Senetleri

İşletmenin normal faaliyet konusu ile ilgili mal ve hizmet satışından doğan senede bağlı alacaklarının izlendiği hesaptır.

Alacak Senetleri hesabının bölümlenmesi, alacak senedinin bulunduğu durumu gösterecek şekilde aşağıdaki gibi yapılabilir.

121 ALACAK SENETLERİ

121.01 Portföydeki Senetler

121.02 Tahsildeki Senetler

121.03 Teminattaki Senetler

121.04 Protestolu Senetler

Hesap, alınan senedin itibarı (üzerinde yazılı) değeri ile borçlandırılır, senet tahsil veya ciro edildiğinde aynı değerle alacaklandırılır. Bunun dışında senedin sahipliği değişmediği halde, bulunduğu durumda bir değişme olduğunda, ana hesap aynı maddede hem alacaklı ve hem de borçlu hesap yapılarak yardımcı hesaplarda senedin durumu izlenir.

Protestolu senetler, bilançoda alacak senetleri hesabında değil, 127 Diğer Ticari Alacaklar hesabında gösterilerek normal alacak senetlerinden ayrılmalıdır.

Örnek:

1. ₺90.000'lık ticari mal satılarak, karşılığında çeşitli tutarlarda alacak senetleri alınmıştır.
2. ₺20.000'lık alacak senedi satıcılara ciro edilmiştir.
3. ₺8.000'lık ve ₺6.000'lık 2 alacak senedi tahsil için bankaya verilmiştir.
4. ₺10.000'lık alacak senedi teminat olarak bankaya verilerek ₺7.000'lık kredi alınmıştır.
5. ₺15.000'lık senet bankada iskonto ettirilmiştir. Banka, hesaplanan ₺1.000 faizi kestikten sonra kalan tutarı işletmenin banka hesabına kaydetmiştir.
6. Daha önce tahsile verilen senetlerden ₺8.000'lık senet tahsil edilerek işletmenin banka hesabına aktarılmıştır. Tahsilde bulunan ₺6.000'lık alacak senedi ise borçlusu tarafından zamanında ödenmemiş ve protesto ettirilmiştir. Protesto masrafı olarak banka hesabından ₺100 alınmıştır.
7. Protestolu senet, borçlusuna iade edilmiş ve protesto masrafı ve senet toplamı kadar bir çek alınmıştır.

Yevmiye kayıtları:

1	121 ALACAK SENETLERİ HS.	90.000	
	121.01 Portföydeki Senetler		
	600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS.		90.000
	Ticari mal satışı		
2	320 SATICILAR HS.	20.000	
	121 ALACAK SENETLERİ HS.		20.000
	121.01 Portföydeki Senetler		
	Senet ciro edilmesi		
3	121 ALACAK SENETLERİ HS.	14.000	
	121.02 Tahsildeki Senetler		
	121 ALACAK SENETLERİ HS.		14.000
	121.01 Portföydeki Senetler		
	Tahsile senet verilmesi		
4	121 ALACAK SENETLERİ HS.	10.000	
	121.03 Teminattaki Senetler		
	100 KASA	7.000	
	121 ALACAK SENETLERİ HS.		10.000
	121.01 Portföydeki Senetler		
	300 BANKA KREDİLERİ HS.		7.000
	Teminata senet verilmesi ve kredi tahsilatı		

5 /			
102 BANKALAR HS.	14.000		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ HS.	1.000		
121 ALACAK SENETLERİ HS.		15.000	
121.01 Portföydeki Senetler			
Senet iskontosu			
6 /			
102 BANKALAR HS.	8.000		
121 ALACAK SENETLERİ HS.		8.000	
121.02 Tahsildeki Senetler			
Senet tahsili			
/			
127 DİĞER TİCARİ ALACAKLAR HS.	6.100		
127.04 Protestolu Senetler			
121 ALACAK SENETLERİ HS.		6.000	
121.02 Tahsildeki Senetler			
102 BANKALAR		100	
Senet protestosu			
7 /			
101 ALINAN ÇEKLER HS.	6.100		
127. DİĞER TİCARİ ALACAKLAR		6.100	
127.04 Protestolu Senetler			
Protestolu senet tahsili			
/			

122-129 kod aralığında yer alan hesaplardan, 126 kodlu hesap dışında kalanlar, ticari işletmelerde yaygın kullanılmayan veya dönem sonu işlemlerinde açıklanacak hesaplar olduğundan burada incelenmemiştir.

126 Verilen Depozito ve Teminatlar

İşletmenin girdiği herhangi bir yükümlülüğün yerine getirilmesini teminen, karşı tarafça istenen ve üstlenilen yükümlülüğün yerine getirilmesi halinde geri alınmak koşulu ile verilen depozito ve teminat niteliğindeki ödemelerin izlendiği hesaptır.

Örnek:

1. İşletme bir ihaleye katılmak amacı ile ₺10.000 teminat ödemiştir. Ödeme bankadan yapılmıştır.
2. İşletme ihaleyi kazanamamış ve ödediği teminat banka hesabına iade edilmiştir.

Yevmiye kayıtları

/			
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HS.	10.000		
102 BANKALAR HS.		10.000	
Depozito ve Tem.Ödemesi			
/			
102 BANKALAR HS.	10.000		
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR		10.000	
Ver.dep.ve tem.geri alınması			
/			

DİĞER ALACAKLAR

Bu grup, ticari faaliyetler dışında bir nedene dayanan senetli ve senetsiz alacaklarla bunlara ilişkin şüpheli alacaklar ve şüpheli alacak karşılıklarını kapsar.

Diğer Alacaklar grubunda aşağıdaki hesaplar yer alır.

131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR

132 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR

133 BAĞLI ORTAKLIKLARDAN ALACAKLAR

135 PERSONELDEN ALACAKLAR

136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR

137 DİĞER ALACAK SENETLERİ REESKONTU(-)

138 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR

139 ŞÜPHELİ DİĞER ALACAKLAR KARŞILIĞI(-)

Bu hesapların işleyişinde tam bir benzerlik söz konusudur. Burada izlenecek alacakların işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemler sonucu doğmuş olması gerekir. İşletmenin esas faaliyet konusu ile ilgili olarak doğan alacaklar, ticari alacaklar grubunda izlenir.

Burada iştirak ve bağlı ortaklık kavramlarını açıklamak yararlı olabilir.

İştirak: Bir işletmenin bir başka işletmenin %10-50 arasında bir hisseyle sahipliğini (oy hakkını) ifade eder.

Bağlı ortaklık: Bir işletmenin bir başka işletmenin %50'sinden fazla bir hisseyle sahipliğini (oy hakkını) ifade eder.

Örnek:

İşletme, % 20 hissesini elinde bulundurduğu AB A.Ş.'ye ₺12.000; % 60 hissesini elinde bulundurduğu CB A.Ş.'ye ₺18.000 bankadan havale yapmak suretiyle borç vermiştir.

Yevmiye kayıtları

132 İŞTİRAKLERDEN ALACAKLAR HS.	12.000	
133 BAĞLI ORT. ALACAKLAR HS.	18.000	
102 BANKALAR HS.		30.000

İştirak ve bağlı ortaklıklarla ticari ilişki nedeniyle ortaya çıkan alacağın ticari alacak olacağını unutmayınız.

STOKLAR

Stoklar, işletmenin satmak, üretimde kullanmak veya tüketmek amacı ile edindiği ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, yan ürün, artık, hurda gibi varlıkları kapsar.

Stoklar grubunda aşağıdaki hesaplar yer alır.

150 İLK MADDE VE MALZEME

151 YARI MAMULLER-ÜRETİM

152 MAMULLER

153 TİCARİ MALLAR

157 DİĞER STOKLAR

158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI(-)

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI

Yukarıdaki hesaplardan 150-151 ve 152 kodlu hesaplar üretim işlemleri ile ilgili olduğundan maliyet muhasebesinin kapsamına girmektedir. Bu çalışma ticari işlemleri esas alması nedeniyle, katma değer vergisiyle ilgili açıklamalardan sonra, bu gruptan 153 ticari mallar hesabı ayrıntılı ele alınacak, 159 kodlu hesaba da örnek verilecektir.

KATMA DEĞER VERGİSİ VE İŞLEYİŞİ

Stok hesaplarına kadar Katma Değer Vergisi (KDV) ile ilgili işlemler eğitimi kolaylaştırmak amacı ile kayıtlarda dikkate alınmadı. Ancak, kitabın bu kısmından sonra gerekli işlemlerde KDV dikkate alınarak muhasebeleştirmede kullanılacaktır. Bu nedenle, aşağıda önce KDV işlemleri ile ilgili hesap açıklamaları yapılacak, daha sonra ticari mallar incelenecektir.

Ülkemizde KDV uygulaması 1985 yılı başında 3065 sayılı ve 2/11/1984 tarihli yasa ile başlamıştır. KDV oranları mal cinsine göre farklılık arz eder. Bu çalışmada genel oran olarak %18 kullanılmaktadır.

Katma Değer Vergisinin yükü nihai tüketici üzerinde kalır. İşletmeler verginin ödenmesine sadece aracılık ederler.

Aşağıda, KDV işleyişini açıklayabilmek için, bir mal akışında üreticiden tüketiciye kadar izlenen pazarlama zinciri dikkate alınacaktır.

*: Üreticinin KDV'ye tabi alışının olmadığı varsayılmıştır.

	Üretici	→	Toptancı	→	Perakendeci	→	Tüketici
Satış Tutarı	10.000		12.000		15.000		-----
Alış Tutarı	*	↘	10.000	↘	12.000	↘	15.000
Aldığı KDV	1.800		2.160		2.700		-----
Ödediği KDV	0		1.800		2.160		2.700
Devlete Ödenecek KDV	1.800		360		540		-----

Yukarıdaki tablodan izlenebileceği gibi mal satışına bağlı olarak satış tutarının %18'i oranında KDV satıcı tarafından alınmakta (söz konusu KDV tutarı satıcı hesaplarında **391 Hesaplanan KDV** hesabının alacağına kaydedilir); alıcı tarafından ise satıcıya ödenmektedir (söz konusu KDV tutarı alıcı hesaplarında **191 İndirilecek KDV** hesabının borcuna kaydedilir). İşletmeler, KDV dönemi (her ay) içinde mal ve hizmet satışında aldıkları KDV'den, mal ve hizmet alımında ödedikleri KDV'yi (varsa önceki dönemlerden kalanla birlikte) indirir, bakiye tutarı ertesi ay devlete öderler. İşletmelerin ödediği toplam vergi, tüketiciden alınan vergi tutarına eşittir.

KDV Hesaplarının İşleyişi ile İlgili Örnek 1

Pazarlama zincirinde **toptancının** alış, satış ve dönem sonu KDV işlemlerinin muhasebeleştirilmesi aşağıdaki gibidir (toptancının başka işlemi bulunmadığı ve işlemlerin vadeli yapıldığı varsayılmıştır).

153 TİCARİ MALLAR HS.	10.000	
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	1.800	
320 SATICILAR HS.		11.800
Ticari mal alış kaydı		
120 ALICILAR HS.	14.160	
600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS.		12.000
391 HESAPLANAN KDV HS.		2.160
Ticari mal satış kaydı		
391 HESAPLANAN KDV HS.	2.160	
191 İNDİRİLECEK KDV HS.		1.800
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS.		360
360.xx Ödenecek KDV		
KDV mahsup kaydı		

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar hesabında izlenen *ödenen KDV*, izleyen ayda (KDV beyannamesi ile) vergi dairesine ödenir. Ödendiğinde yapılacak kayıt aşağıdaki gibidir.

360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS. 100 KASA KDV ödemesi	360	360
---	-----	-----

Siz de perakendecinin KDV tutarlarını tablodan bularak, KDV ile ilgili mahsup işlemini muhasebeleştiriniz.

KDV Hesaplarının İşleyişi ile İlgili Örnek 2:

Aşağıda, birbirini izleyen iki dönem itibarıyla KDV hesaplarının işleyişi izlenecektir (hesapların sadece kalanları aktarılmaktadır).

I. KDV Dönemi: İşletmenin önceki dönemden KDV ile ilgili açık hesabı yoktur. Bu dönemde ₺50.000'lık ticari mal satın alınmış ve ₺40.000'lık ticari mal satışı yapılmıştır. İşlemler vadeli gerçekleşmiştir.

I. KDV Dönemi Yevmiye Kayıtları:

153 TİCARİ MALLAR HS. 191 İNDİRİLECEK KDV HS. 320 SATICILAR HS. Ticari mal alış kaydı	50.000 9.000	59.000
120 ALICILAR HS. 600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS. 391 HESAPLANAN KDV HS. Ticari mal satış kaydı	47.200	40.000 7.200
391 HESAPLANAN KDV HS. 190 DEVREDEN KDV HS. 191 İNDİRİLECEK KDV HS. I.Dönem sonu KDV mahsup işlemi	7.200 1.800	9.000

I. KDV Dönemi Büyük Defter Kayıtları

191 İNDİRİLECEK KDV 9.000 9.000	391 HESAPLANAN KDV 7.200 7.200
190 DEVREDEN KDV 1.800	

Bu dönem işletmede, dönem alışları nedeni ile ödenen KDV tutarı, satışlarda alınan KDV tutarından büyük olduğundan ödenecek KDV çıkmamış, aksine, işletme KDV nedeniyle devletten alacaklı kalmıştır. Söz konusu KDV alacağı 190 Devreden KDV hesabında izlenerek izleyen dönemlerde indirilir.

II.KDV Dönemi: Bu dönemde, vadeli olarak ₺70.000'lık ticari mal satın alınmış, buna karşılık, ₺100.000'lık ticari mal satışı yapılarak karşılığında senet alınmıştır. Yukarıdaki I. Dönemin devamı olarak, izleyen II. dönem işlemlerinin yevmiye kayıtlarını siz yapınız.

153 Ticari Mallar

Satmak amacı ile satın alınan ve üzerinde herhangi bir işlem yapılmadan aynen satılacak olan varlıklara ticari mal denir. Bu hesap, ticari mal hareketlerini izler.

Satın alınan ticari mallar maliyet bedeli ile bu hesaba borç, satılanlar veya çeşitli nedenlerle elden çıkarılanlar maliyet bedeli ile alacak kaydedilir.

Ticari Mal hareketlerinin izlenmesinde *Devamlı Envanter Yöntemi* ve *Aralıklı Envanter Yöntemi (Tecrübi Yöntem)* olmak üzere iki yöntem vardır. Bu yöntemlerin işleyişi ve temel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Devamlı Envanter Yöntemi

Bu yöntemin uygulanabilmesi için satış sırasında satılan ticari mal maliyetinin bilinmesi gerekir.

Devamlı envanter yönteminde, ticari mal satın alındığında, maliyet bedeli ile 153 Ticari Mallar hesabına borç kaydı yapılır. Ticari mal satıldığında da, satılan ticari malın maliyet tutarı, 621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti hesabının borcu karşılığında bu hesabın alacağına kaydedilir. Böylelikle 153 Ticari Mallar hesabının kalanı sürekli olarak işletmede mevcut olan ticari mal maliyetini gösterir. Yapılan satışların tutarı ise ilgili hesap karşılığında 600 Yurtiçi Satışlar hesabına alacak kaydedilir.

Devamlı envanter yönteminin işleyişi büyük defter hesapları üzerinde aşağıdaki gibi gösterilebilir:

153 Ticari Mallar		621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti (STMM)	
Dön. Bş. Stok	STMM	→ STMM	Satış İadeleri (Maliyet)
Alışlar			
Alış Giderleri	Alış İadeleri		
Satış İadeleri (Maliyet)	Alış İskonto.		
600 Yurtiçi Satışlar		610 Satıştan İadeler	
	Satışlar	Satış İadeleri (Satış Tutarı)	
611 Satış İskontoları			
	Satış İskonto.		

Örnek:

AB İşletmesinin işe başlama bilançosu aşağıdaki gibidir.

AB İşletmesinin .../.../20xx Tarihli Bilançosu

Aktif			Pasif
KASA	8.000	SATICILAR	13.000
BANKALAR	12.000	SERMAYE	50.000
ALICILAR	18.000		
ALACAK SEN.	15.000		
TİCARİ MAL.	10.000		
AKTİF TOPLAMI	63.000	PASİF TOPLAMI	63.000

Dönem İçi İşlemleri (%18 KDV ilave edilecektir).

1. Vadeli olarak ₺25.000'lık ticari mal satın alınmıştır. Söz konusu malın işletmeye nakli için ₺1.000 ödenmiştir.
2. Maliyeti ₺20.000 olan ticari mallar ₺30.000'ya vadeli olarak satılmıştır.
3. Alıcılar, maliyeti ₺1.000; satış tutarı ₺1.500 olan malı işletmeye iade etmişlerdir. Karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
4. Alıcılara ₺600 iskonto yapıldığı bildirilmiştir. Alıcıların gönderdiği iskonto faturası alınmış ve karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
5. Satıcılara ₺1.000'lık mal iade edilmiştir. Karşılığı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
6. Satıcılar, işletmeye ₺500 tutarında iskonto yaptıklarını bildirmişlerdir. Bu amaçla aynı tutarda bir iskonto faturası kesilerek satıcıya gönderilmiş ve fatura tutarı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
7. Alıcılardan ₺25.000 banka yolu ile tasil edilmiş ve satıcılara ₺18.000 havale ile ödeme yapılmıştır.
8. KDV hesapları mahsup kaydı yapılmıştır.

İSTENEN: AB İşletmesinin:

1. Açılış ve dönem içi işlemlerine ait muhasebe kayıtlarını yapınız.
2. Mal hareketlerinin izlenmesinde devamlı envanter yöntemini kullanınız.
3. Mizanı düzenleyiniz.

Yevmiye Kayıtları:

1	/			
100 KASA HS.		8.000		
102 BANKALAR HS.		12.000		
120 ALICILAR HS.		18.000		
121 ALACAK SENETLERİ HS.		15.000		
153 TİCARİ MALLAR HS.		10.000		
320 SATICILAR HS.			13.000	
500 SERMAYE HS.			50.000	
Açılış Kaydı				

2 _____ / _____			
153 TİCARİ MALLAR HS.	26.000		
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	4.680		
320 SATICILAR HS.		29.500	
100 KASA HS.		1.180	
Mal alış ve nakliye ödemesi			
3 _____ / _____			
621 SATILAN TİC.MAL.MALİYETİ HS.	20.000		
153 TİCARİ MALLAR HS.		20.000	
Maliyetle aktarma			
4 _____ / _____			
120 ALICILAR HS.	35.400		
600 YURTIÇI SATIŞLAR HS.		30.000	
391 HESAPLANAN KDV HS.		5.400	
Kredili mal satışı			
5 _____ / _____			
610 SATIŞTAN İADELER HS.	1.500		
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	270		
120 ALICILAR HS.		1.770	
Satış tutarı ile iade kaydı			
6 _____ / _____			
153 TİCARİ MALLAR HS.	1.000		
621 SATILAN TİC.MAL.MALİYETİ HS.		1.000	
Maliyet tutarı ile iade kaydı			
7 _____ / _____			
611 SATIŞ İSKONTOLARI HS.	600		
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	108		
120 ALICILAR HS.		708	
Satış iskonto kaydı			
8 _____ / _____			
320 SATICILAR HS.	1.180		
153 TİCARİ MALLAR HS.		1.000	
391 HESAPLANAN KDV HS.		180	
Mal alış iadesi			
9 _____ / _____			
320 SATICILAR HS.	590		
153 TİCARİ MALLAR HS.		500	
391 HESAPLANAN KDV HS.		90	
Mal alış iskontosu			
10 _____ / _____			
102 BANKALAR HS.	25.000		
120 ALICILAR HS.		25.000	
Alıcılardan tahsilat			
11 _____ / _____			
320 SATICILAR HS.	18.000		
102 BANKALAR HS.		18.000	
Satıcılara ödeme			
12 _____ / _____			
391 HESAPLANAN KDV HS.	5.670		
191 İNDİRİLECEK KDV HS.		5.058	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS.		612	
360.xx Ödenecek KDV			
KDV mahsubu			
_____ / _____			

Büyük Defter Kayıtları:

100 KASA		102 BANKALAR	
8.000	1.180	12.000	18.000
		25.000	
		37.000	18.000
8.000	1.180		
120 ALICILAR		121 ALACAK SENETLERİ	
18.000	1.770	15.000	
35.400	708		
	25.000		
53.400	27.478		
153 TİCARİ MALLAR		320 SATICILAR	
10.000	20.000	1.180	13.000
26.000	1.000	590	29.500
1.000	500	18.000	
37.000	21.500	19.770	42.500
500 SERMAYE.		191 İNDİRİLECEK KDV	
	50.000	4.680	5.058
		270	
		108	
		5.058	
391 HESAPLANAN KDV		621 S.T.M. MALİYETİ	
5.670	5.400	20.000	1.000
	180		
	90		
	5.670		
600 YURTIÇİ SATIŞLAR		610 SATIŞTAN İADELER	
	30.000	1.500	
611 SATIŞ İSKONTOLARI		360 ÖD.VERGİ VE FONLAR	
600			612

HESAP ADI	TUTARLAR		BAKİYELER	
	B	A	B	B
KASA	8.000	1.180	6.820	–
BANKALAR	37.000	18.000	19.000	–
ALICILAR	53.400	27.478	25.922	–
ALACAK SENET.	15.000	–	15.000	–
TİCARİ MALLAR	37.000	21.500	15.500	–
İNDİRİLECEK KDV	5.058	5.058	–	–
SATICILAR	19.770	42.500	–	22.730
ÖD. VERGİ VE FONL.	–	612	–	612
HESAPLANAN KDV	5.670	5.670	–	–
SERMAYE	–	50.000	–	50.000
YURTIÇİ SATIŞLAR	–	30.000	–	30.000
SATIŞTAN İADELER	1.500	–	1.500	–
SATIŞ İSKONTOLARI	600	–	600	–
SAT.TİC. MAL. MALİ.	20.000	1.000	19.000	–
TOPLAM	202.998	202.998	103.342	103.342

SIRA SİZDE

Aşağıdaki işlemlerin yevmiye kayıtlarını yapınız (%18 KDV ilave edilecektir).

1. Maliyeti ₺35.000 olan ticari mallar ₺50.000'ya tamamı vadeli olarak satılmıştır.
2. Alıcılar, maliyeti ₺3.500; satış tutarı ₺5.000 olan ticari malı işletmeye iade etmişlerdir. Karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
3. Alıcılara ₺800 iskonto yapılmıştır. Alıcıların gönderdiği iskonto faturası alınmış ve karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
4. Satıcılara ₺2.000'lık mal iade edilmiştir. Karşılığı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
5. Satıcılar, işletmeye ₺1.000 tutarında iskonto yaptıklarını bildirmişlerdir. Bu amaçla aynı tutarda bir iskonto faturası kesilerek satıcıya gönderilmiş ve fatura tutarı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.

Aralıklı Envanter Yöntemi (Tecrübi Yöntem)

Satış sırasında satılan ticari malların maliyeti bilinmiyor veya kayıtlarda dikkate alınmak istenmiyor ise bu yöntem uygulanır.

Aralıklı envanter yöntemi ile devamlı envanter yönteminin ticari mal alış kaydı bakımından farkları yoktur. Ancak, aralıklı envanter yönteminde her satışla birlikte satılan ticari mallar maliyeti ile ilgili kayıt yapılmaz. Bu yöntemde, dönem içinde ticari mal satıldıkça ilgili hesap karşılığında 600 Yurtiçi Satışlar hesabına satış tutarı ile alacak kaydı yapılır. Satılan ticari mallar maliyetinin bulunarak kayıtlara aktarılması için ticari malların miktar tespiti ve değerlemesi (envanter) yapılır. Bu işlem haftalık, aylık gibi belirli dönemlerle yapılabileceği gibi hesap dönemi sonunda da yapılabilir. Yapılan envanter sonunda bulunan stoktan yararlanarak hesaplanan satılan ticari mallar maliyeti 153 Ticari Mallar hesabının alacağına; 621 Satılan Ticari Mallar Maliyeti hesabının borcuna kaydedilerek hesaplar düzeltilmiş ve devamlı envanter yöntemine dönülmüş olur.

Dönem sonunda sayım ve değerlendirme yapılarak dönem sonu ticari mal stoku bulunduktan sonra, satılan ticari mallar maliyeti (S.T.M.M.) aşağıdaki eşitlikle hesaplanır.

$$\text{Dönem Başı Stok} + \text{Net Alışlar} = \text{S.T.M.M.} + \text{Dönem Sonu Stok}$$

$$\text{S.T.M.M.} = \text{Dönem Başı Stok} + \text{Net Alışlar} - \text{Dönem Sonu Stok}$$

Buradan hesaplanacak tutar 153 Ticari Mallar hesabına alacak kaydedildiğinde bu hesabın borç kalanı, sayım ve değerlendirme sonucu bulunan stok değerini gösterir. Aralıklı envanter yönteminin işleyişi, dönem sonu kaydı yapıldığında, büyük defter hesapları üzerinde aşağıdaki gibi olacaktır.

153 TİCARİ MALLAR		621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	
Dönem Başı Stok	Alış İadeleri	STMM	
Alışlar	Alış İskontoları		
Alış Giderleri	STMM		
600 YURTİÇİ SATIŞLAR		610 SATIŞTAN İADELER	
	Satışlar	Satış İadeleri	
611 SATIŞ İSKONTOLARI			
Satış İskontoları			

Örnek:

Karşılaştırma kolaylığı sağlamak amacıyla iki yöntemde de aynı örnek kullanılmıştır.

AB İşletmesinin işe başlama bilançosu aşağıdaki gibidir.

AB İşletmesinin .././20xx Tarihli			
AKTİF	Bilançosu		PASİF
KASA	8.000	SATICILAR	13.000
BANKALAR	12.000	SERMAYE	50.000
ALICILAR	18.000		
ALACAK SEN.	15.000		
TİCARİ MAL.	10.000		
AKTİF TOPLAMI	63.000	PASİF TOPLAMI	63.000

Dönem İçi İşlemleri (%18 KDV ilave edilecektir).

1. Vadeli olarak ₺25.000'lık mal satın alınmıştır. Söz konusu malın işletmeye nakli için ₺1.000 ödenmiştir.
2. ₺30.000'lık ticari mal vadeli olarak satılmıştır.
3. Alıcılar, ₺1.500'lık ticari malı işletmeye iade etmişlerdir. Karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
4. Alıcılara ₺600 iskonto yapıldığı bildirilmiştir. Alıcıların gönderdiği iskonto faturası alınmış ve karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
5. Satıcılara ₺1.000'lık mal iade edilmiştir. Karşılığı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
6. Satıcılar, işletmeye ₺500 tutarında iskonto yaptıklarını bildirmişlerdir. Bu amaçla aynı tutarda bir iskonto faturası kesilerek satıcıya gönderilmiş ve fatura tutarı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
7. Alıcılardan ₺25.000 banka yolu ile tahsil edilmiş ve satıcılara ₺18.000 havale ile ödeme yapılmıştır.

8. KDV hesapları mahsup kaydı yapılmıştır.

İSTENEN: AB İşletmesinin:

1. Açılış ve dönem içi işlemlerine ait muhasebe kayıtlarını yapınız.
2. Mal hareketlerinin izlenmesinde aralıklı envanter yöntemini kullanınız.
3. Mizanı düzenleyiniz.
4. Dönem sonunda, kalan ticari malın sayım ve değerlemesi yapılmış ve mevcut ticari mal maliyetinin ₺15.500 olduğu belirlenmiştir. Buna göre satılan ticari mallar maliyetini hesaplayarak dönem sonu yapılması gereken kaydı yapınız.

Yevmiye Kayıtları:

1	_____ / _____			
100 KASA HS.	8.000			
102 BANKALAR HS.	12.000			
120 ALICILAR HS.	18.000			
121 ALACAK SENETLERİ HS.	15.000			
153 TİCARİ MALLAR HS.	10.000			
320 SATICILAR HS.		13.000		
500 SERMAYE HS.		50.000		
Açılış kaydı				
2	_____ / _____			
153 TİCARİ MALLAR HS.	26.000			
191 İNDİRİLECEK KDV	4.680			
320 SATICILAR		29.500		
100 KASA		1.180		
Mal alış ve nakliye ödemesi				
3	_____ / _____			
120 ALICILAR HS.	35.400			
600 YURTİÇİ SATIŞLAR HS.		30.000		
391 HESAPLANAN KDV HS.		5.400		
Kredili mal satışı				
4	_____ / _____			
610 SATIŞTAN İADELER HS.	1.500			
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	270			
120 ALICILAR HS.		1.770		
Satış tutarı ile iade kaydı				
5	_____ / _____			
611 SATIŞ İSKONTOLARI HS.	600			
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	108			
120 ALICILAR HS.		708		
Satış iskonto kaydı				
6	_____ / _____			
320 SATICILAR HS.	1.180			
153 TİCARİ MALLAR HS.		1.000		
391 HESAPLANAN KDV HS.		180		
Mal alış iadesi				
_____ / _____				

7 _____ / _____			
320 SATICILAR HS.	590		
153 TİCARİ MALLAR HS.		500	
391 HESAPLANAN KDV HS.		90	
Mal alış iskontosu			
8 _____ / _____			
102 BANKALAR HS.	25.000		
120 ALICILAR HS.		25.000	
Alıcılardan tahsilat			
9 _____ / _____			
320 SATICILAR HS.	18.000		
102 BANKALAR HS.		18.000	
Satıcılara ödeme			
10 _____ / _____			
391 HESAPLANAN KDV HS.	5.670		
191 İNDİRİLECEK KDV HS.		5.058	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS.		612	
360.xx Ödenecek KDV			
KDV mahsubu			
_____ / _____			

Büyük Defter Kayıtları

100 KASA		102 BANKALAR	
8.000	1.180	12.000	18.000
		25.000	
8.000	1.180	37.000	18.000
120 ALICILAR		121 ALACAK SENETLERİ	
18.000	1.770	15.000	
35.400	708		
	25.000		
53.400	27.478		
153 TİCARİ MALLAR		320 SATICILAR	
10.000	1.000	1.180	13.000
26.000	500	590	29.500
		18.000	
36.000	1.500	19.770	42.500
500 SERMAYE.		191 İNDİRİLECEK KDV	
	50.000	4.680	5.058
		270	
		108	
		5.058	

391 HESAPLANAN KDV

5.670	5.400
	180
	90
	5.670

600 YURTIÇİ SATIŞLAR

30.000

610 SATIŞTAN İADELER

1.500

611 SATIŞ İSKONTOLARI

600

360 ÖD.VERGİ VE FONLAR

612

AB İşletmesinin .././20XX Tarihli Mizanı

HESAP ADI	TUTARLAR		BAKİYELER	
	B	A	B	B
KASA	8.000	1.180	6.820	–
BANKALAR	37.000	18.000	19.000	–
ALICILAR	53.400	27.478	25.922	–
ALACAK SENETL.	15.000	–	15.000	–
TİCARİ MALLAR	36.000	1.500	34.500	–
İNDİRİLECEK KDV	5.058	5.058	–	–
SATICILAR	19.770	42.500	–	22.730
ÖD. VERGİ VE FONL.	–	612	–	612
HESAPLANAN KDV	5.670	5.670	–	–
SERMAYE	–	50.000	–	50.000
YURTIÇİ SATIŞLAR	–	30.000	–	30.000
SATIŞTAN İADELER	1.500	–	1.500	–
SATIŞ İSKONTOLARI	600	–	600	–
TOPLAM	181.998	181.998	103.342	103.342

Aralıklı envanter yöntemi izlendiğinde geçici mizanda ticari mal kalanı dönem sonu ticari mal değerini göstermez. Ticari mallar hesabının kalanının gerçek dönem sonu stokunu göstermesi için aşağıdaki dönem sonu kaydının yapılması gerekir.

Dönem sonu stok bilgisinden hareketle STMM'nin

$$S.T.M.M. = \text{Dönem Başı Stok} + \text{Net Alışlar} - \text{Dönem Sonu Stok}$$

eşitliği ile hesaplanıp muhasebeleştirilmesi:

621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ HS	19.000	
153 TİCARİ MALLAR HS		19.000
Tic.Mallar Maliyetinin kaydı		
(STMM=10.000+ 24.500 -15.500)		

Yukarıdaki kayıt yapıldığında, devamlı envanter yöntemi ve aralıklı envanter yöntemi aynı noktaya gelmekte, bunun sonucunda satılan ticari mal maliyeti oluşmakta ve ticari mallar hesap kalanı elde kalan stok değerini göstermektedir.

Aşağıdaki işlemlerin yevmiye kayıtlarını yapınız (%18 KDV ilave edilecektir).

1. ₺15.000'lık ticari mal vadeli olarak satılmıştır.
2. Alıcılar, satış tutarı ₺1.500 olan ticari malı işletmeye iade etmişlerdir. Karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
3. Alıcılara ₺1.100 iskonto yapılmıştır. Alıcıların gönderdiği iskonto faturası alınmış ve karşılığı alıcının cari hesabına kaydedilmiştir.
4. Satıcılara ₺500'lık ticari mal iade edilmiştir. Karşılığı satıcının cari hesabına kaydedilmiştir.

157 Diğer Stoklar

Yukarıda yer alan stok kalemlerinin hiçbirinin kapsamına girmeyen ürün, artık ve hurda gibi kalemlerin izlendiği hesaptır.

159 Verilen Sipariş Avansları

Yurt içinden veya yurt dışından satın alınacak stoklarla ilgili olarak verilen siparişler için yapılan avans ödemelerinin izlendiği hesaptır.

Örnek:

1. A işletmesine ₺26.000'lık mal siparişi verilerek ₺5.000 ön ödemede bulunulmuştur.
2. Siparişi verilen mal teslim alınmıştır. Karşılığında daha önce verilen avans düşülmüş ve kalan için bir çek düzenlenerek satıcıya verilmiştir.

Yevmiye kayıtları:

1 _____ / _____			
159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HS	5.000		
100 KASA HS		5.000	
Sipariş avansı ödenmesi			
2 _____ / _____			
153 TİCARİ MALLAR HS	26.000		
191 İNDİRİLECEK KDV HS	4.680		
159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HS		5.000	
103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖD. EMİR. HS		25.680	
Mal alış			
_____ / _____			

Not: 17 No'lu hesap grubunda *Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri* yer almaktadır. Bu grupta yer alan hesaplar genel olarak inşaat firmaları kullanımına uygun olduğundan burada ele alınmayacaktır.

GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

Bu grupta bulunan hesaplarda, cari dönemde ortaya çıkan, ancak gelecek dönemlere ait olan giderlerle; cari döneme ait olup da kesin borç kaydı hesap döneminden sonra yapılacak gelirler izlenir.

Bu grupta aşağıdaki hesaplar bulunur.

180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER

181 GELİR TAHAKKUKLARI

18 grubunda yer alan hesapların işleyişleri aşağıda açıklanacaktır.

180 Gelecek Aylara Ait Giderler

Kullanımı gelecek ay veya aylarda gerçekleşecek olan giderlerin cari hesap döneminde peşin ödenen kısmının izlendiği hesaptır. Bu hesap, yıl sonu bilançoları açısından gelecek bir yıl içinde gidere dönüşecek ödemeleri kapsar.

Giderlerin ödenmesi anında, tüm bedelin ilgili gider hesabına kaydedilmesi mümkündür. Bu durumda, dönem sonu envanter çalışması sırasında, gelecek hesap dönemine ait olan tutar belirlenerek bu hesaba borç kaydedilir.

Örnek:

İşletmenin yönetim işlerinde kullandığı taşıtlar için bir yıllık sigorta gideri olarak bankadan ₺12.000 ödenmiştir. Söz konusu tutarın ₺4.000'lik kısmı cari yıla aittir.

Bu işlem aynı sonucu vermek üzere farklı yaklaşımlarla kaydedilebilir. Aşağıda, işlem anında tamamının gider yazılması yaklaşımına göre çözüm yapılmıştır.

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS 102 BANKALAR HS Ödenen sig.giderinin kaydı	12.000	12.000
---	--------	--------

Dönem içinde yukarıdaki kayıt yapıldığında, dönem sonu envanter işlemleri sırasında dönem aktarma kaydının aşağıdaki gibi yapılması gerekir.

180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HS 770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS Sigorta gideri dönem aktarımı	8.000	8.000
---	-------	-------

İşletmede, dönemsellik kavramı gereği, hasılat, gelir ve kârlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılmalıdır. Yukarıdaki kayıtlarla yapılan dönem ayırım işleminin bu amaca yönelik olduğuna dikkat ediniz.

181 Gelir Tahakkukları

İçinde bulunulan dönemde ortaya çıkan, ancak dönem içinde tahsil edilmeyen ve ilgili üçüncü kişinin hesabına kesin borç kaydı yapılamayan gelirlerin döneme ait kısımlarının izlendiği hesaptır.

Örnek:

- İşletmenin bankada 3 ay vadeli ₺100.000'lik %12 faizli mevduatı mevcuttur. Hesap dönemi sonunda, faiz gelirinin ₺2.000'lik kısmının cari yıla ait olduğu hesaplanmıştır.
- Ertesi dönem vade bitiminde toplam ₺6.000'lik lira faiz tahakkuku kesinleşerek banka hesabına aktarılmıştır.

181 GELİR TAHAKKUKLARI HS 642 FAİZ GELİRLERİ HS Döneme ait faiz tahakkuku	2.000	2.000
---	-------	-------

Takip eden dönemde yapılacak kayıt şu şekilde olacaktır.

2	/			
102 BANKALAR HS		6.000		
181 GELİR TAHAKKUKLARI HS			2.000	
642 FAİZ GELİRLERİ HS			4.000	
Faiz gel.kaydı ve gel.tahakk.kapatılm.				
	/			

DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

Yukarıda tanımlanan grupların hiç birine girmeyen dönen varlıklar bu grupta izlenir.

Bu grupta aşağıdaki hesaplar bulunur.

- 190 DEVREDEN KDV
- 191 İNDİRİLECEK KDV
- 192 DİĞER KDV
- 193 PEŞİN ÖDENEN VERGİLER VE FONLAR
- 195 İŞ AVANSLARI
- 196 PERSONEL AVANSLARI
- 197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI
- 198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR
- 199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI(-)

Bu grupta yer alan KDV hesapları önceki konularda incelendiğinden burada örnek verilmeyecektir. Diğer hesaplardan 195 ve 196 kodlu avans hesaplarına verilen örneklerle bu grup tamamlanacaktır. Diğerleri genel olarak dönem sonu işlemleri kapsamında ele alınacaktır.

195 İş Avansları

İşletme adına mal ve hizmet satın alacak, bir kısım gider ve ödemeleri yapacak olan personel veya personel dışı kişilere verilen iş avanslarının izlendiği hesaptır.

Avans verildiğinde bu hesaba borç, avans alanın ibraz ettiği harcama veya ödeme belgelerine dayanarak ilgili hesapların borcu karşılığında bu hesaba alacak kaydı yapılır.

Örnek:

Personel A pazar araştırması yapmak için iş seyahatine çıkarken gerekli harcamalarını karşılamak üzere ₺5.000 lira avans almıştır. İş seyahati dönüşünde %18 KDV dahil ₺4.720'lık gider belgesi ibraz etmiş ve kalan tutarı işletme veznesine iade etmiştir.

Avans verildiğinde:

195 İŞ AVANSLARI HS	5.000		
100 KASA HS		5.000	
İş avansı ödemesi			

Avans kapatıldığında:

100 KASA	280		
760 PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ HS	4.000		
191 İNDİRİLECEK KDV HS	720		
195 İŞ AVANSLARI HS		5.000	
İş avansının kapatılması			

196 Personel Avansları

Personele, kendi ücret veya maaşlarından kesilmek üzere önceden verilen avanslar bu hesapta izlenir.

Avans amacıyla personele yapılan ödemeler hesaba borç kaydedilir. Gerçekleşmeler karşılığında (işle ilgili belgelerin sunulması, ücret bordrosunun düzenlenmesi vb.) hesap alacaklandırılarak kapatılır.

Örnek:

1. Personel A 'ya maaşından kesilmek üzere ayın 15'inde ₺2.000 avans verilmiştir.
2. Ay sonunda, yönetim faaliyetlerinde çalışan personel A için işveren prim payları dahil ₺6.000 lira ücret gideri hesaplanmıştır. Ücretle ilgili hesaplanan ödenecek vergi ve fonlar ₺950 lira ödenecek sosyal güvenlik kesintileri toplamı ₺1.700'dır. Net ücret, ödenen avans düşüldükten sonra ödenmiştir.

Avans verildiğinde:

196 PERSONEL AVANSLARI HS	2.000	
100 KASA HS		2.000
Personel avansı ödemesi		

Ücret ödemesi ve avans kapatılması:

770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS	6.000	
770.xx Ücret Giderleri		
770.xx SSK İşveren payı		
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HS		950
361 ÖD. SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HS		1.700
196 PERSONEL AVANSLARI HS		2.000
100 KASA HS		1.350
Ücret ödemesi		

Özet

Bilançoda I. Ana grubu oluşturan dönen varlıklar işletme açısından en likit varlıklardan oluşur. Bu grupta kasa ve bankadaki paralar, kısa vadeli menkul kıymetler, vadesi bir yılı aşmayan alacaklar, stoklar ve diğer dönen varlık kalemleri yer alır. Bu varlıkların paraya dönüşme veya işletmede tüketilme süresi, bilanço düzenleme tarihi itibarıyla, en çok bir yıldır.

Bilançoda varlık sıralaması genel olarak en likit varlıktan başlar. Dönen varlıklar da kendi içinde aynı yaklaşımla sıralanır. Bu nedenle ilk döner varlık hesap grubu *Hazır Değerler*dir. Hazır değerler nakit ve benzerlerinden oluşur. Bir varlığın bu grupta yer alabilmesi için zaman değeri kaybına maruz olmaması gerekir.

İkinci sırada *Menkul Kıymetler* hesap grubu yer alır. Bu grupta işletmenin sahibi olduğu ve kısa vadeli fon değerlendirme amacına dayanan hisse senedi, tahvil v.b. menkul kıymetler yer alır.

Dönen varlıklar içinde yer alan alacaklar iki ayrı hesap grubuna ayrılmıştır. İşletmenin ana faaliyetiyle ilgili ortaya çıkan alacaklar *Ticari Alacakları* oluştururken, ana faaliyet dışı meydana gelen alacaklar *Diğer Alacaklar* grubunda izlenmektedir.

Stoklar, dönen varlıklar içinde genellikle büyük bir paya sahiptir. Bu varlıkların izlenmesinde yararlanılan devamlı ve aralıklı envanter yöntemlerinin seçimi doğru yapılmalı, ticari malların yapısı, birim değeri, satış tarzı dikkate alınmalıdır. Stoklar için iyi bir stok kod yapılandırması takip ve kontrol açısından gereklidir.

İşletmelerde dönem kârının doğru belirlenebilmesi bakımından dönem ayrımı önemli bir konudur. Bu nedenle özellikle dönem sonu işlemleri açısından gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları dikkate alınarak gider ve gelirlerin dönem ayrımı titizlikle yapılmalıdır.

Ticaret işletmeler açısından, dönen varlıkların en önemli kalemleri yukarıda özetlenen hesap gruplarında yer almakla birlikte, farklı faaliyet alanına sahip, örneğin inşaat işletmelerinde yıllara yaygın inşaat maliyet hesap grubu önemli bir yer kaplayabilir. Ancak, bu kitap kapsamında genel olarak ticaret işletmeleri işlemleri temel alınmıştır.

Kendimizi Sınayalım

1. Aşağıdakilerden hangisi *Hazır Değerler* grubunda yer alır?

- a. Alacak Senetleri
- b. Ortaklardan Alacaklar
- c. Alınan Çekler
- d. Ticari Mallar
- e. Hisse Senetleri

2. Hisse senedi satış işlemi için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a. Satılan hisse senedinin satış tutarı hisse senedi hesabının borcuna kaydedilir.
- b. Satılan hisse senedinin satış tutarı hisse senedi hesabının alacağına kaydedilir.
- c. Satılan hisse senedinin maliyeti hisse senedi hesabının borcuna kaydedilir.
- d. Satılan hisse senedinin maliyeti hisse senedi hesabının alacağına kaydedilir.
- e. Satılan hisse senedinin nominal değeri hisse senedi hesabının alacağına kaydedilir.

3. İşletmenin % 25 ortağı bulunduğu bir İşletmeye yaptığı vadeli ticari mal satışından doğan alacak tutarının kaydı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a. Alacak tutarı Alıcılar hesabının borcuna kaydedilir.
- b. Alacak tutarı İştiraklerden Alacaklar hesabının borcuna kaydedilir.
- c. Alacak tutarı İştiraklerden Alacaklar hesabının alacağına kaydedilir.
- d. Alacak tutarı Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar hesabının alacağına kaydedilir.
- e. Alacak tutarı Alıcılar hesabının alacağına kaydedilir.

4. İşletme bir alacak senedini tahsil amacıyla bankaya verdiğinde ana hesaplar bakımından yapılacak kayıt aşağıdakilerden hangisine uygundur?

- a. Bankalar hesabına borç, Alacak Senetleri hesabına alacak kaydı yapılır.
- b. Alacak Senetleri hesabının hem borç, hem alacak tarafına kayıt yapılır.
- c. Bankalar hesabına alacak, Alacak Senetleri hesabına borç kaydı yapılır.
- d. Kasa hesabına borç, Alacak Senetleri hesabına alacak kaydı yapılır.
- e. Bankaya tahsile verilen alacak senedi için kayda gerek yoktur.

5. Alış iskontosu için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a. Alış iskontosu ticari mallar hesabının borcuna kaydedilir.
- b. Alış iskontosu yurtiçi satışlar hesabının borcuna kaydedilir.
- c. Alış iskontosu yurtiçi satışlar hesabının alacağına kaydedilir.
- d. Alış iskontosu ticari mallar hesabının alacağına kaydedilir.
- e. Alış iskontosu satıcılar hesabının alacağına kaydedilir.

6. Bir işletmede dönem başı ticari mallar ₺ 5.000, dönemde satın alınan ticari mallar ₺46.500 ve dönemde gerçekleşen alış iskontosu tutarı ₺1.500'dır. Dönem sonunda kalan ticari mal stok değeri ₺10.000 ise, satılan ticari mallar maliyeti aşağıdakilerden hangisidir?

- a. 40.000
- b. 43.000
- c. 45.000
- d. 51.500
- e. 53.500

7. Yabancı para satışında aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- a. Satılan yabancı para satış bedeli, Kasa hesabının borcuna kaydedilir.
- b. Satılan yabancı para maliyet bedeli, Kasa hesabının alacağına kaydedilir.
- c. Yabancı para satışından elde edilen kar, Kambiyo Karları hesabının borcuna kaydedilir.
- d. Satılan yabancı para maliyet bedeli, Yabancı Para Kasası yardımcı hesabının alacağına kaydedilir.
- e. Yabancı para satış bedeli, Türk Lirası Kasası yardımcı hesabının borcuna kaydedilir.

8. Aşağıdakilerden hangisi Menkul Kıymetler kapsamında **değildir**?

- a. Tahviller
- b. Hisse senetleri
- c. Hazine Bonoları
- d. Finansman bonoları
- e. Alınan çekler

9. Aralıklı envanter yönteminde, satış iade işlemi için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a. Ticari mallar hesabına borç, satış iadeleri hesabına alacak kaydı yapılır.
- b. Alıcılar hesabına alacak, satış iadeleri hesabına borç kaydı yapılır.
- c. Yurtiçi satışlar hesabına borç, satış iadeleri hesabına alacak kaydı yapılır.
- d. Satıcılar hesabına alacak, satış iadeleri hesabına borç kaydı yapılır.
- e. Ticari mallar hesabına alacak, satış iadeleri hesabına borç kaydı yapılır.

10. Ticari mal hareketlerinin izlenmesinde kullanılan iki yöntem açısından aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- a. Aralıklı envanter yönteminde ticari mal satışında maliyet bilgisine ihtiyaç yoktur.
- b. Ticari mal satışında maliyet bilgisi bilinmiyorsa, devamlı envanter yöntemi uygulanamaz.
- c. Devamlı envanter yöntemi uygulandığında, ticari mallar hesabı her zaman eldeki stok değerini gösterir.
- d. Alış iadelerinin kaydı, iki yöntem bakımından farklılık göstermez.
- e. Satış iadelerinin kaydı, iki yöntem bakımından farklılık göstermez.

Kendimizi Sınavalım Yanıt Anahtarı

1. c Yanıtınız yanlış ise “Hazır Değerler” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
2. d Yanıtınız yanlış ise “Menkul Kıymetler” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
3. a Yanıtınız yanlış ise “Diğer Alacaklar” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
4. b Yanıtınız yanlış ise “Ticari Alacaklar” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
5. d Yanıtınız yanlış ise “Ticari Mallar” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
6. a Yanıtınız yanlış ise “Ticari Mallar” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
7. c Yanıtınız yanlış ise “Hazır Değerler” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
8. e Yanıtınız yanlış ise “Menkul Kıymetler” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
9. b Yanıtınız yanlış ise “Ticari Mallar” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.
10. e Yanıtınız yanlış ise “Ticari Mallar” başlıklı konuyu yeniden gözden geçiriniz.

Sıra Sizde Yanıt Anahtarı

Sıra Sizde 1

_____ / _____	
391 HESAPLANAN KDV	2.700
191 İNDİRİLECEK KDV	2.160
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	540
360.xx Ödenecek KDV	
KDV mahsup kaydı	
_____ / _____	

Sıra Sizde 2

II. KDV Dönemi Yevmiye Kayıtları:

_____ / _____	
153 TİCARİ MALLAR	70.000
191 İNDİRİLECEK KDV	12.600
320 SATICILAR	82.600
Ticari mal alış kaydı	
_____ / _____	
121 ALACAK SENETLERİ	118.000
600 YURTIÇI SATIŞLAR	100.000
391 HESAPLANAN KDV	18.000
Ticari mal satış kaydı	
_____ / _____	
391 HESAPLANAN KDV	18.000
191 İNDİRİLECEK KDV	12.600
190 DEVREDEN KDV	1.800
360 ÖDENECEK VERGİ	
VE FONLAR	3.600
360.xx Ödenecek KDV	
II.Dönem sonu KDV hes. kapatılması	
_____ / _____	

Sıra Sizde 3

1 _____ / _____	
621 SATILAN TİC.MAL.MALİYETİ	35.000
153 TİCARİ MALLAR	35.000
Maliyetle aktarma	
2 _____ / _____	
120 ALICILAR	59.000
600 YURTIÇI SATIŞLAR	50.000
391 HESAPLANAN KDV	9.000
Vadeli mal satışı	
3 _____ / _____	
610 SATIŞTAN İADELER	5.000
191 İNDİRİLECEK KDV	900
120 ALICILAR	5.900
Satış tutarı ile iade kaydı	
4 _____ / _____	
153 TİCARİ MALLAR	3.500
621 SATILAN TİC.MAL.	3.500
Maliyet tutarı ile iade kaydı	
5 _____ / _____	
611 SATIŞ İSKONTOLARI	800
191 İNDİRİLECEK KDV	144
120 ALICILAR	944
Satış iskonto kaydı	
6 _____ / _____	
320 SATICILAR	2.360
153 TİCARİ MALLAR	2.000
391 HESAPLANAN KDV	360
Mal alış iadesi	
7 _____ / _____	
320 SATICILAR	1.180
153 TİCARİ MALLAR	1.000
391 HESAPLANAN KDV	180
Mal alış iskontosu	
_____ / _____	

Sıra Sizde 4

1 _____ / _____	
120 ALICILAR	17.700
600 YURTIÇI SATIŞLAR	15.000
391 HESAPLANAN KDV	2.700
Kredili mal satışı	
2 _____ / _____	
610 SATIŞTAN İADELER	1.500
191 İNDİRİLECEK KDV	270
120 ALICILAR	1.770
Satış tutarı ile iade kaydı	
3 _____ / _____	
611 SATIŞ İSKONTOLARI	1.100
191 İNDİRİLECEK KDV	198
120 ALICILAR	1.298
Satış iskonto kaydı	
4 _____ / _____	
320 SATICILAR	590
153 TİCARİ MALLAR	500
391 HESAPLANAN KDV	90
Mal alış iadesi	
_____ / _____	

Yararlanılan Kaynaklar

Akdoğan, N ve Sevilengül, O. (1999). **Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulaması**, Ankara, Gazi Kitabevi.

Cemalciler, Ö. ve Erdoğan N. (2000). **Genel Muhasebe**, İstanbul, Beta.

Gürsoy, Y. (2011). Bilgisayarlı Muhasebe, Bursa, Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Koç Yalkın, Y. (2005). **Genel Muhasebe**, Ankara, Nobel.

Lazol, İ. (2011). **Genel Muhasebe**. Bursa, Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Örten R. (2003). **Genel Muhasebe**, Ankara, Yayın Dağıtım.

Rıdvan B.(Editör), (2011). **Çözümlü Genel Muhasebe Uygulamaları**, Ankara, Gazi Kitabevi.

Sevilengül, O. (2007). **Çözümlü Genel Muhasebe Problemleri**, Ankara, Gazi Kitabevi.

Sağlam N; Şengel S. ve Öztürk B. (2009). **Türkiye Muhasebe Standartları Uygulaması**, Ankara, Maliye ve Hukuk Yayınları.

TMSK Yayınları 5, **TMS, TFRS**, (2010). Ankara, Fersa Matbaası.